

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas III. De opposita Rarefactioni densitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

jam densi, quam antea respondebant eisdem numero partibus corporis rari. Ergo vel antea dabatur illorum bilocatio, vel modò datur eorum penetratio.

RESPONSUM supra in argumento 3. pro conclusionem ad hanc objectionem.

INSTAT 2. idem. Non possunt esse partes maiores, quin sint plures, ergo si correspondeant corpori raro maiores partes spatii, quam corpori denso, correspondebunt etiam plures partes. Antecedens probatur, quo pars est maior, est magis divisibilis, quo magis divisibilis, continet in se plura membra dividenda, sed hæc membra dividenda sunt partes. Ergo quo partes sunt maiores, sunt plures, sicut plures partes absolute, & non solum majores, continet totum, quod componitur tribus ulnis, quam totum, quod componitur tribus palmis.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum. Quod ostendit materiam redactam in punctum, cum postea per quantitatem partes majores acquirunt, acquirere plures, & tamen supponitur eadem manere materia. Directè autem dici potest non possunt esse partes entitative majores, quin sint plures entitative; possunt tamen esse majores quoad dimensionem, & non plures quoad entitatem. Unde posita divisione corporis rari, non plures reperientur partes entitative, sed eadem reperientur, majoris spatii occupativæ.

OBJICITUR 5. Partes quantitatis ante condensationem non erant penetratae, sed una extra aliam in loco sibi adæquato. Sed quantumvis novum modum in condensatione acquirant, non potest poni quælibet in loco minori, quia non potest esse nisi in loco adæquato sibi, nec possunt duæ poni in eodem loco, quin penetrarentur.

RESPONDETUR. In condensatione poni corpus in loco adæquato sibi, adæquatione exigita à quantitate, consequenter sine penetratione; non tamen in condensatione ponitur corpus in loco adæquato sibi, ex vi alius principii, hoc est, qualitatis rarefactivæ, adeoque sine bilocatione, quam evitat qualitas rarefactiva.

OBJICIT 6. Arriaga. Per nostram sententiam non potest salvari quomodo fieri possit, ut unum corpus dum rarefit, aliud non densetur.

RESPONDETUR. Retorquendo argumentum contra corpuscula per quæ salvatur raritas, apud illum; contingit autem id sine condensatione, quia unum corpus cedit alteri loco, & quia retinet eandem quam in ante extensionem, non densatur de novo.

OBJICIT 7. idem. In principiis nostris salvari non posse, cur repugnet vacuum; nec item explicari, cur scilicet ferrum, lapides & cætera similia corpora dura, etiam si ferè ardeant, non tamen rarefiant.

RESPONDETUR. Primæ difficultati iisdem terminis satisfieri, quibus satisfacit Arriaga, quia scilicet quælibet pars materiæ, quantitate affe-

ctæ, debet habere suum locum adæquatum, & non potest minorem occupare. Si autem materia non occupat minorem locum, non datur periculum vacui. Secundæ difficultati satisfieri, quia pro dispositione introducendæ qualitatis rarefactivæ, requiritur mollicies corporis, quæ quia non habetur in ferro, non rarefit.

DIFFICULTAS III.

De Opposita Rarefactioni Densitate.

DIFFICULTAS in hoc est: An scilicet Condensatio sit qualitas realiter superaddita, sicut & raritas, an non? Videtur enim ex una parte non esse quid superadditum, sed nihil aliud esse quam ipsum corpus extensum in ordine ad locum, extensione proportionata principio, quod est quantitas. Quod si interdum occupat minorem locum, quam occupant etiam sine raritate, id rejici debet in extramissionem, vel intercepti aeris vel partium subtiliorum. Ex altera parte videtur debere poni aliquid superadditum, eo quod contrariorum eadem debeat esse ratio, & si non salvatur raritas per interceptionem corpusculorum, nec salvabitur densitas per eorundem extramissionem. *Circa hanc difficultatem*

ASSERO 1. *Hæc difficultate premi etiam alias sententias.*

RATIO. Quia quamvis ponatur non fuisse corpus rarefactum, consequenter nec intramissa corpuscula rarefactiva, nihilominus experimur, rem interdum minorem locum occupare quam ante, adeoque esse sub minoribus dimensionibus, unde illa minoritas, non ex corpusculis rarefactivis extramissis, quia supponitur corpus non fuisse rarefactum in ante, non ex diminuta sola quantitate, & non diminuta materia, quia nullum agens naturale est separativum quantitatis: unde ergo illa imparitas dimensionum? Neque valet si dicas. Non dari corpus, quod non sit rarum, adeoque quod non habeat corpuscula extramittenda, si enim per corpus rarum intelligatur porosum, de hoc in præfati non agitur, sed si agitur de corpore raro, sicut hic sumitur, ne quidem oppositi id dicent.

ASSERO 2. *Accipiendo condensationem non nisi pro reductione corporis ad dimensiones proportionatas, & quantitati quam habet æquales, ita ut corpus intelligatur non nisi eum locum occupare, qui illi debetur, cum est in naturali sua consistentia, talis condensatio consistit, non nisi in aliquo negativo, nempe in carentia qualitatis, quæ corpus sub majoribus dimensionibus ponat, h. e. in carentia raritatis, ita ut illa densitas, non sit aliud in Recto, nisi ipsa materia quantificata, & occupans locum suæ quantitati proportionatum, & prout dicit negationem principii sub majoribus dimensionibus eandem materiam ponentis.*

RATIO Asserti, quia nulla necessitas est positivæ entitatis superaddendæ.

ASSERO 3. *Accipiendo condensationem quæ corpus minus spatii occupet, quam illi debetur in statu*

connaturali, sua consistentia, ea condensatio debet referri in expulsionem partium subtiliorum, compactiorem pororum qualitatis rarefactivæ carentiæ, &c. similia. Quando autem est singulariter notabilis, magnæ materiæ ad parvas dimensiones contractio, & quæ in causas adlatis sufficienter referri non posset, probabiliter dici posset, dari qualitatem ita condensativam.

RATIO. Quia talis qualitas non videtur repugnare. Est hæc secunda pars asserti ut vides hypothetica.

DICES 1. Illa qualitas nullo modo est necessaria.

RESPONDETUR. Hoc argumento non probari ejusdem impossibilitatem. Supposita autem qualitatis ejus possibilitate, necessitas ejus ponendæ deducitur, ex adlatis sub hypothesi.

DICES 2. Illa qualitas vel faceret, ut non occupet tantum locum corpus, quantum exigit quantitas, vel non faceret. Non primum, quia faceret penetrare sese partes. Non secundum, quia hoc non esset necessarium.

RESPONDETUR. Cum penetratio corporum sit impossibilis naturaliter, non faceret illa quantitas penetrari inter se partes, faceret tamen sine penetratione minus spatium occupantes, cum non adesset aliud principium occupationis majoris spatii.

DICES 3. Vi hujus doctrinæ admitti intentionem majorem vel minorem densitatis.

RESPONDETUR. Sicut potest esse magis vel minus aliquid rarum, ita potest esse magis vel minus densum.

DISPUTATIO II.

De Alteratione, Intensione, Remissione.

Generationi substantiali succedit, Generatio Accidentalitatis, quæ Alteratio dicitur. Et quia Alteratio appropriatius qualitatibus convenit, pensanda primo est qualitatis natura quæ quidem si exacta habeatur, per definitionem haberi debet, licet eam non sit obvium reperire. *Hinc*

PRÆMITTO. Quid sit Qualitas. Plures definitiones ponunt Suarez uterque, Arriaga & Oviedo, easque refutant, quos consule. Recentiorum explicationes pensanda.

EXPLICAT 1. Arriaga. Quod qualitas sit accidens absolutum. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia probabilius est contra Arriaga, quantitatem esse distinctam realiter à substantia, quo casu, illa erit Accidens, absolutum, & tamen non erit qualitas. Ergo qualitas non est accidens absolutum, saltemque non repugnat quantitas distincta realiter, quæ certe erit accidens absolutum, & tamen non erit qualitas. Tum quia per merum genus, non rectè definitur species. Ly autem Accidens absolutum est genus, quia ens absolutum, rectè dividitur in substantiam absolutam, & accidens absolutum. Sub quo tum primum ponitur qualitas, quam esse non nisi unicam speciem hujus generis, non probatur. Tum quia ut arguit Oviedo, vel nomine accidentis absoluti, intelligitur accidens non dicens relationem ad aliud, & sic definitio non competit actibus vitalibus, qui dicunt ordinem ad principium, à quo producantur. Si autem nomine accidentis absoluti intelligat, accidens reale, prout enti modali opponitur, & sic non congruet principiis Arriaga, qui dicit præsentiam esse entitatem realem, & tamen præsentia non est qualitas. Casu quo quis concederet, ubi illud, esse qualitatem, non urgeret argumentum.

EXPLICAT 2. Oviedo controversia 8. Meta-

physica, punct. 1. Qualitatem dicitque illam esse accidens, quod secundum rationem superiorem prædicamenti, tantum sequitur actualitatem perfectam. In idem recidit Recentior Suarez. Quod sit accidens intrinsecum, quod tantum sequitur actum substantialem. Nomine autem actus intelligunt vel formam in composito, vel esse substantiale actuale, si non sit compositum, quale est esse Angelicum. *Hæc explicatio*

NON SATISFACIT. Tum quia est obscura, non satis enim, liquet, quid velit sibi illud Ly secundum rationem superiorem prædicamenti, continet etiam hæc definitio terminos superfluos contra leges bonæ definitionis, quia ratio superior prædicamenti qualitatis, est Accidens, ad quid ergo idem bis ponitur, nempe Ly accidens & Ly secundum rationem superiorem. Tum quia dispositiones, quæ tales, sunt qualitas, de iisquæ tanquam de Specie Generis, Qualitas prædicari potest: & tamen dispositiones quæ tales naturæ sunt, non sequi, sed antecedere actualitatem perfectam. Quod ipsum ulterius proponitur. Non implicat qualitas antecedens actualitatem perfectam. Ergo de ratione qualitatis non est sequi actualitatem perfectam, possibilisquæ est materia, quæ quæ talis exigit aliquam certam qualitatem perfectam, ad eum modum, quo præsens materia exigit Quantitatem, licet præsens materiæ, non competat determinatam qualitatem exigere. Tum quia in istis quæ sunt composita, rationem actualitatis perfectæ per eosdem, habet non nisi ipsa forma, qualitatemquæ uterque docet sequi formam, possibilis est autem qualitas, quæ neque solam formam, neque solam materiam, sed compositum sequatur. In explicatione etiam Suarii desideratur insuper, quid sit qualitatem esse accidens intrinsecum, omne enim accidens, hoc sensu est intrinsecum, quia natum est inherere substantiæ.

EXPLI-